

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 6/II.

DELAVEC

Izhaja vsak četrtek.

Stane posamezna šte. 1 Din,
mesečno Din 4.—, celoletno
48 Din. — Za člane izvod
po 80 para.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani, ter opremljeni
s štamp. dotične organizacije.
Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije so poštnine
proste.

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GRSJ)

Svetovni parlament.

(Iz kongresa amsterdamske strokovne internacionale na Dunaju.)

Pretekli teden od 2. do 7. junija se je vršil na Dunaju kongres amsterdamske strokovne internacionale. Na kongresu je bilo zastopanih čez 19 milijonov strokovno organiziranih članov iz naslednjih držav: Belgije, Bolgarije, Danske, Nemčije, Anglije, Italije, Jugoslavije, Kanade (Amerika), Letske, Luksemburške, Holandije, Avstrije, Palestine (Azija), Poljske, Romunije, Juž. Afrike, Španije, Švedske, Švice, Čehoslovaške, Madžarske in Francije. Poleg teh so bili zastopani tudi ruski menjševiki — emigranti. Dalje so bile zastopane tudi naslednje mednarodne zveze: Mednar. zveza stavbinskih delavcev, mednarodna zveza tipografov, fabriških delavcev, klobučarjev, poljskih delavcev, živilskih delavcev, usnarjev in čevljarjev, litografov, slikarjev in pleškarjev, kovinarjev, javnih nameščen-
cev, poštnih, brzojavnih in telefonskih uslužbencev, privatnih nameščen-
cev, oblačilnih delavcev, tekstilnih delav-
cev, transportnih delavcev, Mednarodna zveza delavcev, in mednarodna zveza tesarjev.

Kot gostje so prisostvovali na kongresu še zastopniki naslednjih organizacij oz. zavodov: Socialistična delavska internacionala (London), Zadruga internacionala, mednarodna zveza delavk, Estonijska delavska zveza in Mednarodni urad dela.

Rdeči Dunaj je že na predvečer kongresa pokazal, da ve ceniti pomen kongresa največje organizacije na svetu. Bakljada, katere se je udeležilo na tisoče dunajske socialistične mladine, je povzročila med delegati neko slovesno razpoloženje, katero je trajalo med celim kongresom.

Razprave na kongresu so bile na presenetljivi višini in stari borci kakor Sassenbach in Oudegest so nam zatrjevali, da take harmonije in globokega razumevanja položaja še niso doživeli na nobenem drugem kongresu.

Dasiravno smo prisostvovali kongresu ljudje iz 20 različnih narodnosti, različnih ras in ver, vendar je vladalo na kongresu razpoloženje, kakor med brati, ki so se nenadoma vrnili iz vseh vetrov sveta v domačo hišo.

Kakor je dunajska mladina na predvečer manifestirala z bakljami — simboli kulture in prosvete, tako je dunajski proletarijat tretji dan kongresa (v četrtek) pokazal silo svojih železno discipliniranih organizacij. Kakih tristo-
tisoč proletarcev in proletark je kakor rdeči veletok manifestiralo po dunajskih ulicah za boljši svet — za internacionalo. Med njimi je pa korakalo 22 bataljonov delavskih rediteljev v krogih strumno in dostojanstveno kakor

se spodobi mednarodni armadi. (Bataljon šteje 1000 mož). Z 42 godbami na čelu je defilirala ta silna vojska mimo zastopnikov svetovnega proletariata in kakor iz enih mogočnih prs se je slišal njihov pozdrav Freundschaft! Freundschaft!

Ni mi mogoče opisati kakšne čare smo uživali v tistih trenutkih. Dež je lil kakor iz škafa, kakor, da je cela narava preizkušala moč naše volje — ali vse zastoj bataljon za bataljonom, godba za godbo je korakala s v pozdrav povešeno zastavo mirno in dostojanstveno, kakor se to spodobi armadi miru in pravice. In čim bolj je lil dež, nazadnje tako, da kanali niso mogli sproti požirati ogromne količine vode, ali pozdravi teh železnih mož so bili vedno glasnejši in vedno rezkejša povelja njihovih četnikov, ki so komandirali v pozdrav. Pa je zopet kakor v zasmeh preizkušnji narave prikorakal bataljon rediteljev — akademikov razkritih glav in zopet dva bataljona kole-sarjev in nazadnje kakor iz marmorja izklesani tisoči telovadcev gologlavih v belih majcah brez rokavov kakor bogovi, katerih se dež ne tiče. Za temi so pa zopet prikorakale ogromne množice strokovno ali politično organiziranih članov možkih in žensk, mladih in starih, matere z otroci v naročju.

In čim bolj je lil dež, tem glasnejše so popevale te množice pesem odreš-
enja, pesem socializma, pesem interna-
cionala. Kakor razpaljeno železo je bilo njihovo navdušenje in njihova vera v vstajenje večja kot vsi oceani sveta.

Dve in pol ure se je valil ta veletok mimo nas, začetkoma v šestnajstih štiritopih, in nazadnje, ko je bilo videti, da jih bo prehitela noč, so pa korakali v dvaintridesetstopih kakor mogočno valovje razburkanega oceana.

Utisi, ki jih je napravila na nas ta manifestacija so vekomaj neizbrisni. — Kongres je takoj naslednji dan povabil organizatorja rediteljskih bataljonov s. dr. Deutscha, da obdrži kratko predavanje o organizaciji rediteljev in predsednik kongresa je med viharim odobravanjem stavil predlog, da pokloni naša internacionala dunajskim rediteljem v znak priznanja prvo medna-
rodno zastavo.

O poteku in sklepih kongresa bomo v prihodnjih številkah Delavca še natančneje poročali, za enkrat naj končam z zatrdilom, da smo se vrnili iz Dunaja kakor prerajeni z edino željo, da bi tudi naš pokret postal vreden člen v veliki verigi internacionale, v tisti verigi, ki bo uklenila krivico in nasilje in dala o tem človeštvu lepše bodočnosti. — F. S.

Razgled po svetu.

Ljubljana, 8. junija 1924.

»Turek ima rdeče hlače,
dolge, dolge pa mustače...«

tako poje naša narodna pesem. No, se-
daj so Turki prav tako civilizirani ka-
kor mi in nosijo hlače po pariški modi,
mustače pa si po angleški ostrigavajo,
nesprotno pa nosijo rdeče hlače naši
kadetje, dolge mustače opozicija v par-
lamentu, v kolikor je iz Bosne, vsi sku-
paj pa dolge nosove, za kar skrbi bla-
gorodni gospod Rade Pašić, ki si v
Parizu dá krojiti svoje delo po okusu

svojih lepših in boljših polovic. Manj-
šega ulomka ne najdem.

Da se povrnem h Turkom. Rusi so
jih nabili, Srbi so jih nabili, Bolgari so
jih nabili, Grki so bili od njih tepeni,
Italijane so Turki kratkomalo odpihali,
z Angleži so se deloma sporazumeli, s
Francozi pošteno skregali, Rusom pa
končno ponudili roko v spravo. Cari-
grad je točka, ki sedaj tvori središče in
ognjišče ter poprišče spora, ki se ob-
deluje v inozemstvu, ko bi se lahko
doma. Kakšnega izvora je beseda po-
prišče, prav gotovo ne vem, pa za be-

sedo ne gre, gre za Carigrad. Stari Ca-
rigrad, baje najlepše mesto na svetu,
je danes sirota, nadvladala ga je An-
gora, doslej nepomembno, vendar pa
življenja zmožno in boljše prihodnosti
pričakujoče mesto. Tamkaj se križajo
»interesne sfere« vseh sredozemskih
držav, ki teže proti iztoku.

Sedaj pa se je med Carigradom in
Angoro izvil Mosul. Carigrad je lep,
Angora zanimiva, Mosul pa bogat. Za-
nimanje vladajočih sil se je seveda
obrnulo k zadnjemu. Na tem mestu smo
že večkrat pisali o njem in njegovi
okolici, polni petroleja. Prošli teden se
je stanje nekoliko ublažilo, sedaj se
bolj poostruje. Turčija je utrpela zna-
ten minus radi preorientacije ruske po-
litike, vendar vztraja na mirovnih po-
godbah, stvorjenih v Evropi. Poleg tega
seveda pazljivo premotriva mednarodni
položaj in skuša svojo zunanjo politiko
montirati po vzorcu Daljnega Iztoka,
predvsem Japana. Baš radi omenjene-
ga minusa sta porastli Anglija in Fran-
cija, ki pa svoje uspešne akcije ne mo-
reta doseči, ker sta v večnih sporih.
Kdo bo črpal petrolej iz mosulskih
vrelcev, zaenkrat ne moremo reči, naj-
brž pa bo Turčija že poskrbela za svo-
je pravice.

Napetost med Ameriko in Japonsko
je od dne do dne hušja. Dosegla je
stopnjo, preko katere se bo sočasna po-
litična situacija težko povzpela. Hiper-
produkcija japonskega življa naravnost
sili na izseljevanje, ker mu rodna gru-
da ne da kruha, velike industrije pa ni.
Govori se že o morebitni vojni napo-
vedi. V interesu svetovnega miru upa-
mo, da se spor mirno poravna.

Politična konstelacija v Evropi že
stopa v znamenje pasjih dni. Volitve v
Franciji, Nemčiji in Italiji so dvignile
mnogo prahu. V Franciji in Nemčiji
triumfira levica, v Italiji zaenkrat že
zopet Mussolini, ki ima črno srajco,
zajčje srce, pa hud jezik.

Pa je imel hud boj, da mu je uspelo
obvladati opozicijo, katero pravzaprav
zastopa večina italijanskega ljudstva,
katere »napaka« je samo to, da zastopa
delovno ljudstvo, ne pa izkoriščevalcev
in gobeždačev. V parlamentu je prišlo
do burnih prizorov, ko je neki komuni-
stični poslanec očital vladi sleparstvo
glede vstopa v svetovno vojno. Italijan-
ska vlada je napovedala vojno v imenu
»civilizacije«, vršila jo je pa prav tako
barbarsko kot vse druge države. Po
njegovem govoru je prišlo do velikih
nemirov, ki pa so bili povsem italijan-
skega značaja, to se pravi slama —
ogonj — in vsega konec. Sploh je opa-
žati zadnje čase, da so se Italijani fašiz-
ma preobjedli.

Senzacija Evrope je sočasno Alba-
nija, kjer se je te dni izvršila zopet
kratkočasna revolucija. No, tam so na
take stvari navajeni, pa ne porajajo
preveč, če komu glava odleti nekoliko
predaleč od telesa. Gospod Bajram Cur
je baje jako vrl človek, dasi ima nekam
dvomljivo ime. Vlado je pa le ugual in
pognal v Italijo. Albanska vlada se se-
daj lepo zabava po italijanskih hotelih,
domačini pa doma, nekateri s kostruni,
drugi s svojimi ženami, tretji pa z ob-
mejnimi jugoslovanskimi čelami. Pa je
vsem prav! In se smejlja Čika Baja,

podomače Pašić, vsa njegova porodica,
hudi Turek dr. Spaho in pobožni dr.
Korošec, ki je doma na Štajerskem, pa
se vendar piše Korošec. »Oj, ta lažnji-
vi svet!« — Kakor torej omenjeno, je
stara albanska vlada pravi čas popi-
hala, uporniki pa so zasedli Lješ in ta-
mošnje prebivalce prav prijetno po-
zdravili, seveda ne z robc, temveč s
svinčenkami in vse sorte kopiti.

Francoška vlada trpi hude popadke
glede rojstva svoje nove vlade. Politič-
na situacija v Franciji je povsem raz-
lična od naše. Sicer so tu, kakor tam v
večini meščanske stranke, vendar je v
Franciji nastopanje proletariata smotre-
nejše in, kar se mogoče čudno sliši —
ustavnejše. — Seveda, ako pogledamo
z višjega razglednika, bolehamo na taki
nebogljenosti vse mlade države. Uspehi
socialistične misli pri zadnjih volitvah
pa so jasno pokazali, kam se nagiba
mišljenje francoskega ljudstva. Politič-
ni položaj prevladuje levica, nad katero
se dviga preko vseh glava socialisti —
Herriota.

Hud poraz so doživeli nemški nacio-
nalci, ko jim je državni zbor z ogromno
večino odklonil predlog, s katerim so
nastopili proti obstoječi vladi. Celu
Bavarska ljudska stranka je glasovala
proti omenjenemu predlogu. —

Kar se tiče sanacije Nemčije, se je
ta zavlekla ne le radi teh nesrečnih re-
paracij, temveč tudi radi nesporazum-
ljenj z Rusijo. Čuden preokret je nastal
tudi v njenih odnosih napram Ame-
riki. Ta ji je bila voljna dovoliti poso-
jilo, a se je nenadoma premislila in za-
vrnila vsakršna pogajanja.

Med Jugoslavijo, Italijo, Poljsko in
Madžarsko se pleto že dalje časa poga-
janja glede različnih konvencij, v prvi
vrsti trgovinskih in poštnih, oziroma
prometnih. Tudi oficijalni krogi so
končno uvideli, koliko križev in težav
povzročajo prometne ovire, in v prvi vrsti
potni listi, i občinstvu i s to mahinacijo
zaposlenemu meščanstvu.

Doma stojimo pred neposredno re-
konstrukcijo vlade, ki jo izvrši sam Pa-
šić, kateremu je dal radikalni klub v
tem oziru popolnoma proste roke. Iz
vlade je že izstopil minister ver dr.
Janjić, isto nameravata storiti minister
Kojić in Simonović. — Novi kabinet se
izpopolni iz samih radikalov, zato ima
Pašić tudi nadalje »proste roke«.

Drugače poteka vsa politična situa-
cija v znamenju zastoja in prerekanj za
poslanske dnevnice. Ministri in poslan-
ci potujejo na Bled, kjer biva sedaj
kralj, in pravijo, da se je politična si-
tuacija začasno preselila na Bled.

Proglasov naših mnogobrojnih strank
nam menda ne bo več treba prebirati,
ker so se že vse oddahnile.

Za velikega župana v Ljubljani je
bil imenovan dr. Baltić, izvršena pa so
tudi že imenovanja za druge velike žu-
panije in sreze.

Novi oblastniki so razpustili takoj
ljubljski občinski svet, ker jim ni bilo
všeč, da so imeli tam delavski zastop-
niki vplivno besedo.

Delavstvo ostaja vključ takim in po-
dobnim korakom mirno in samozaveš-
no, ker dobro ve, da oblastniki priha-
jajo in odhajajo, ljudstvo pa ostaja.

V nedeljo vsi na zadružne shode!

Naša vlada ni imenovala zastopnikov za zasedanje šeste mednarodne konference dela.

Dne 16. junija 1924 se ima pričeti v Ženevi zasedanje šeste Mednarodne konference dela. Naša vlada se je za to zasedanje tako dobro pripravila, da ni imenovala niti svojih zastopnikov za to konferenco. To je nečuveno brskiranje našega delavstva in korak, ki naši državi v krogu držav, kjer raste moč demokracije, ne bo povečal ugleda.

Glavni Radniški Savez Jugoslavije je poslal proti temu postopanju sedeci protest na predsedstvo naše vlade:

S trinajstim celom verzejske mirovne pogodbe je osnovana, kot organ Zveze narodov, mednarodna organizacija dela, ki ima svoj sedež v Ženevi. V uvodu te konvencije se motivira ustanovitev te organizacije s temi le besedami:

Ker si je nadela Zveza narodov nalogo, da osigura svetu mir, a se ta more zagotoviti zopet samo na temelju socialne pravičnosti, dalje ker obstojajo delovni pogoji, ki so zvezani za veliko množico ljudi s krivico, bedo in pomanjkanjem in vstvarjajo neslogo, nemir in nezadovoljstvo v svetu, ker vsled tega je nujno potrebno, da se to stanje popravi, to predvsem v pogledu ureditve delavnega časa, ugotovitve najdalje dovoljenega dnevnega in tedenskega dela, ureditve delovnega trga, sprečevanja brezposelnosti, osiguranja plač, ki omogočajo urejeno življenje, zaščite delavcev proti splošnim boleznim, ki so posledica zaposlitve, kakor tudi zaščite v slučajih nesreče, zaščite mladostnih delavcev in žen, osiguranja za slučaj starosti, invalidstva, zaščite interesov delavcev, ki so zaposleni zunaj, priznanja principa svobodnega strokovnega organiziranja, strokovne in tehnične izobrazbe in sličnih mer, — ker končno nepriznanje pravih človeških predpogojev dela od strani katere koli vlade sprečava tudi prizadevanja drugih, da vplivajo na izboljšanje položaja svojih narodov, so se sporazumele Visoke Pogodbene strani, vodene tako po čustvih pravičnosti in človečnosti, kakor po želji, da osigurajo trajen mir v svetu na sledeče: (čl. 387 odnosno 332).

Ustvari se stalna organizacija, ki ima dolžnost delati na ustvaritvi načrta, omenjenega v predgovoru.

Ta organizacija obsega:

1. Občo konferenco zastopnikov članic — držav.
2. Mednarodni urad dela. Zastopstvo vsake članice na konferenci sestoji iz 4 delegatov, od kojih imenuje dva država, izmed ostalih dveh pa zastopa eden poslodavce, po eden pa delavce dotične zemlje, pri katerih imenovanju je država dolžna stopiti v Zvezo in sporazumeti se z merodajnimi strokovnimi organizacijami poslodavcev in delavcev v zemlji, predpostavljajoč, da te obstoje. Za vsako točko dnevnega reda se moreta imenovati poleg delegatov še po dva strokovnjaka, ki se imenujeta na isti način, kakor delegati.

Gospod predsednik!

Dne 16. junija se prične v Ženevi zasedanje šeste Mednarodne konference dela. Kakor vse dosedanje konference, je tudi ta objavljena celo leto prej, da bi vsi člani bili na njo časno opozorjeni in zajedno pripravili podroben material o dnevnem redu, s katerim se bo ona bavila. Vsi ugledni člani te koristne organizacije računajo ž njo, njim sledijo tudi manjši ter ji posvečajo dovoljno pažnje in ljubavi. Največje in najplivneje države pošiljajo na njo svo-

je aktivne ministre in socialne politike in v obče najugodnejše javne delavce na polju socialne politike.

Naša država pa je nasprotno, na žalost, ena onih, ki je dala tekom časa največ primerov gaženja in nasprotovanja Mednarodne organizacije dela. Še lanskega leta je figurirala ona med redkimi, ki sploh niso plačale obvezne in predpisane kvote tej organizaciji, a tudi danes je še med onim neznatnim številom držav, ki niso predložile niti ene pogodbe in priporočila, sprejetega tekom zadnjih 5 let na konferencah dela, narodni skupščini v ratifikaciji. Vsaka država, ima po vojski svoje težave, ali tudi posli prave in obvezne delavske zaščite in zavarovanja ne spadajo na zadnje mesto, temveč gredo paralelno z vsemi ostalimi.

Gospod predsednik!

Isto držanje napram tej koristni ustanovi se zrcali tudi v stalni brezbriznosti naše države za konference dela. Ne eno leto se ni računalo s temi konferencami, delegacije so se sestavljale v zadnjem trenutku, neposredno pred zasedanjem, tudi o dnevnem redu konference se oni niso imeli časa obvestiti in se nanj pripraviti. Vržena v tako neugoden položaj delegacija ni mogla biti aktivna in delati časti državi in napraviti dosti za interese ter je redno delala vtis namernega sabotiranja konference.

Tudi na letošnji konferenci bodo, kakor na vseh dosedanjih, na dnevnem redu vrlo važna vprašanja. Podpisani Glavni Radniški Savez je predlagal svoječasnno preko Centralnega Sekretariata Delavskih zbornic, da bi šli na letošnjo konferenco, ker dosedaj niso šli nikdar, tudi izvedenci. Med tem pa sta neaktivnost v prvi vrsti g. ministra socialne politike in omalovaževanje mednarodne organizacije dela od strani celokupne vlade že tako napredovala in dovela že tako daleč, da se ni samo zgodilo, da se predlog glede zaupnikov ni vpošteval, temveč da se za to, šesto mednarodno konferenco dela sploh ni imenovala nikaka delegacija naše države. Dne 1. junija je potekel rok za prijave članic v Ženevi pri uradu dela, a ministerstvo za socialno politiko, vkljub opominom, ki jih je imelo od same te organizacije, kakor tudi iz kroga interesentov v državi, ni vodilo o tem nikakega računa.

Kot merodajni delavski organizaciji, ki obsega vse vrste delavcev in razteza svoj delokrog po celi državi, garantira mirovna pogodba Glavnemu Radniškemu Savezu Jugoslavije pravico, da odredi delegata in izvedence, ki bi na mednarodni konferenci dela zastopali interese delavcev naše zemlje. Vlagajoč svoj protest proti temu, da delegacije naše države ni pravočasno imenovana, in nadejajoč se, da bo izpolnila kraljevska vlada še v zadnjem trenutku svojo mednarodno obvezo glede odpošiljanja zastopstva naše države na Mednarodno konferenco Dela, G. R. S. J. od kraljevske vlade odločno zahteva, da računa z njegovo pravico na določitev delavskega delegata in zaupnikov za to konferenco. To svojo pravico bo predložil G. R. S. J. tudi mednarodnemu uradu dela in jo bo branil pred plenumom mednarodne konference dela.

Za Glavni Radniški Savez Jugoslavije:
Bogdan Krekič Blagoje Bračinac,
tajnik. predsednik.

K strokovni konferenci.

Trbovlje. V našem strok. glasilu »Delavec« št. 21. sem čital v prvem članku, da sklicuje Strok. komisija na dan 1. junija na vseh važnih krajih strokovne shode. Po shodih se imajo vršiti skupne seje, na katerih bi referenti raztolmačili novi pravilnik G. R. S. J. Do tu je vse v redu. Ni pa v redu to, da se pošljejo kot referenti tudi take, ki niti člani Strokovne komisije niso. Novi pravilnik in priprave za pokrajinski kongres se mi zdita tako važna, da je treba pri temu sodelovanja vseh strok. org. delavcev. Ni pa prav, če se štuli zraven ljudi, ki ne spadajo

več v strokovni pokret. Če želite, da ostane strokovni pokret zdrav, pustite, da bomo delavci sami odločevali, kajti mi smo tisti, ki bomo morali vse dobro in slabo prevzeti na svoje rame. Če bi se vse to vpoštevalo še prej, ne bi bilo toliko kritike proti sodr. iz Strokovne komisije. Ravno zadnja seja načelstva »Unije slov. rud.«, katere član sem tudi jaz, se je bavilo tudi z člankom »Nesramnost« z Napreja 41. številka. Tudi mi, ki smo člani S. S. J., koje list je »Naprej«, se nismo strinjali s tem člankom in smo sklenili resolucijo, katera je bila že objavljena v »Delavcu«. Pov-

darili smo na seji, da je krivdo iskati na obeh straneh. Kajti, na eni strani je prevelika nestrpnost; na drugi strani se pa tudi nekoliko nalašč zadržuje, in to v škodo celega strok. pokreta. Mi smo že na širši seji »Unije slov. rud.« dne 10. februarja t. l. povedali s. Uratniku, da zahtevamo sklicanje pokrajinskega kongresa v najkrajšem času, ker so se razmere od zadnjega kongresa precej spremenile in je čas, da pride zopet volja članov do veljave. Ni nam vseeno, kakšen bo strokovni pokret, ker smo dovolj izkusili pri razkolu leta 1920 in vemo, kako težko je na novo graditi. Zato vas pozivljamo, ravnajte se po željah in volji članov, ne pa ljudi, ki ne spadajo v naš pokret. Na ta način ostane strokovni pokret lahko enoten in se bo razvijal, kakor je potreba. — Majdič Leopold, rudar.

Pripisek uredništva. Kritika s. Majdiča je stvarna in konstruktivna zato zasluži vsesplošno upoštevanje. Kakor mi na nestvarne in razdirajoče kritike po navadi niti ne odgovarjamo, tako smo na drugi strani vedno pripravljeni ustreči takim poštenim proletarcem, ki kritizirajo zato, da bi zboljšali. S. Majdiču bomo pri tej priliki skušali podati o vseh teh stvareh taka pojasnila, da bo z njimi gotovo zadovoljen.

Referente, za shode, katere omenja s. Majdič smo pač poslali take, kakoršne imamo. Pred vsem je treba upoštevati, da je pri shodih, ki so določeni iz central in ki imajo obravnavati kak poseben predmet, pred vsem najboljše, da se vzame take, ki stanujejo na sedežu centrale, kjer jih je mogoče že pred shodom sklicati in jim natančno orisati dotični predmet. Iz zunanjih krajev je v takem slučaju mogoče določiti le prvovrstne govornike, take, ki dotični predmet že obvladujejo tako, da jim zadostuje pismen referat.

Priznati se nam mora, da smo razdelili referente kolikor mogoče tako, da smo upoštevali politično razcepljenost. Popolnoma ustreči vsem željam je pa seveda nemogoče. Nekateri referenti res niso direktno iz strok. organizacij, vendar se nobeden teh ni z ničemer pregrešil proti enotnosti strokovnih organizacij.

Naše organizacije.

Strokovna komisija.

Plenarna seja Strok. komisije za Slovenijo se bo vršila v nedeljo dne 29. junija ob 10. uri dop.

Dnevni red:

1. Računsko poročilo.
2. Sklicanje pokrajinske konference G. R. S. J.
3. Sklepanje o predlogih za pokrajinsko konferenco G. R. S. J.
4. Slučajnosti.

Vsi odborniki S. K. in tajniki posameznih central ter okrožni tajniki so nujno vabljeni, da se te važne seje gotovo udeležijo. Vabljeni so tudi novo izvoljeni člani Uprave G. R. S. J. v Beogradu, ki imajo na seji sedež in glas.

Predsedstvo S. K.

Obračunavanje kvote.

Počenski od 1. junija t. l. imajo obračunavati vse organizacije po 20 para mesečno direktno na Glavni Radniški Savez Jugoslavije v Beogradu (Šumadijska 16), ostala kvota pa Strokovni komisiji za Slovenijo. Ljubljana Šelenburgova 6-II. Kvota za S. K. bo znašala glasom sklepa kongresa za oblasti po 40 par mesečno. Vendar je pa ta odločba za Slovenijo do pokrajinske centralne uprave suspendirana in znaša kvota za Strokovno komisijo začasno, kakor dosedaj po 20 par od vplačanega prispevka.

Vse organizacije se ponovno opozarjajo, da kvoto redno in točno obračunajo.

Tajništvo Strokovne komisije.

Razdelitev na oblasti v območju »Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije.

Čl. 35 statuta »Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije« odreja, da bo odredila oblastna področja Centralna Uprava G. R. S. J., po zaslišanju savez-

Glede sklicanja kongresa pa treba pred vsem ugotoviti, da ga nihče ne zavlačuje — nasprotno, da ga nihče bolj ne želi, kot tisti, ki so sedaj na vodstvu Strok. komisije. Za kongres je treba mnogo priprav in mnogo dela, če hočemo doseči, da bodo člani že pred kongresom poznali stvarino, da bodo na podlagi stvarine določili smernice svojim delegatom. Kongresi, kjer odločujejo sami delegati ne, da so prej zaslišali mnenje svojega članstva niso pravi proletarski kongresi, ker v takem slučaju zastopajo delegati le svoje mnenje in ne mnenje tistih, ki so jih poslali. Prava proletarska demokracija pri- baža od spodaj navzgor.

Naše pokrajinske konference nismo mogli sklicati pred državnim kongresom, ker je šele ta potrdil novi pravilnik. S. Majdič vé, da smo se z zbiranjem materiala za državni kongres mnogo zamudili.

Za tem kongresom je prišel 1. maj in tudi tukaj smo žrtvovali mnogo časa, da se je praznoval vsaj napol veličastno. Takoj za tem smo morali zbirati material za mednarodni strokovni kongres, ki se je vršil te dni na Dunaju. Med tem smo imeli velike rabuke s komunisti, ki so nam razbijali shode in razbijali organizacije. Vse te stvari so požrle vso energijo našega nad vse skromnega aparata, tako, da prihajamo šele sedaj do tega, da pričujemo pripravljati pokrajinsko konferenco.

Strokovna komisija ni mrtev protokol kamor se pišejo dnevni opravki in čez dve leti se pa skliče kongres kjer se ta protokol prebere. Nasprotno je S. K. živ organizem, ki mora reagirati na vse dogodke in kdor je le površno zasledoval burne čase zadnjih dveh let in vroče borbe, ki jih je S. K. vodila proti kapitalizmu in proti njegovim trantom in zablodam, ta bo Strokovni komisiji priznal, da ni sedela v mehkih sedežih kakor je pred kratkim nekdo pisal v »Napreju«, temveč je bojevala boje, kjer so bili potrebni celi možje. Nihče naj ne misli, da se ti možje boje položiti račune, da se boje za »korita«. Ne prijatelji, ti možje so potrebni oddiha in marsikoga bomo zastopj prošir naj še nadalje prevzame to težko, odgovorno in tisočkrat opljuvano mesto.

nih organizacij in dotedanjih Oblastnih ali okrožnih medstrokovnih odborov.

Plenarna seja uprave G. R. S. J. od 28.—29. IV. se je bavila z vprašanjem oblastne razdelitve in sklenila, da bodo področja sledeča:

Oblast Srbije: Srbija je v mejah pred l. 1914 zajedno z Zemunom.

Oblast Hrvatska: Hrvatska in Slavonija v mejah pred letom 1914 (brez Srema) s severozapadnim delom Bosne t. j. Banjaluko, Snetico in Gračacom in severnim delom Dalmacije okrog Zadra.

Oblast Bosne: Bosna v starih mejah brez severno zaapdnega dela, za Dalmacijo od Zelenike do inclus. Knina.

Oblast Vojvodine: Vojvodina s Sremom.

Oblast Slovenije: Slovenija v starih mejah.

Ako se bo po zaslišanju organizacij izkazalo, da je drugačna razdelitev bolj zaželjena, se bodo predložili ti predlogi prihodnji seji Centralne uprave.

Rudarska stroka.

Izjave. Na napad »Napreja« z dne 25. maja št. 49 na mene spodaj podpisanega in z ozirom na to odposlane okrožnice na vse podružnice Unije slov. rudarjev z dne 26. maja in v listu Delavec objavljeno z dne 5. junija v št. 23. Dosedaj se je odzvalo pri Unijskem vodstvu 5 podružnic Unije slov. rudarjev in sicer: podružnice Črna, Mežica, Holmec, Drobni dol in Zagorje, katere so mi podale popolno zaupnico, in obsojajo obrekovanje. Originale teh izjav pošljam »Napreju« v objavo, a prepise si obdržim.

J. Arh t. č. tajnik.

Premogovnik Leše.

Malokdaj se posveti v ta od pristnih Slovanov vodeni brlog v katerem se ši-

kanira uboga raja hujše kakor poprej od zagrizenih Nemcev ala Steinbach. Sekature, katere izvaja mlečnozobi fantek obratovodja Gruden presegajo že vse meje človeštva. Kazni, katere diktira so enostavno krivične in delavec ako se postavi v bran mu še ne glede na delovne razmere in pogoje še plačo reducira, brez vseh rudarskih predpisov in zakonov. Rudarji delajo in garajo brez zraka in varnostnih priprav a plače so pod psom. Rudarska oblast v Celju se ne gane, da bi posvetila v ta Eldorado. Seveda pač nima časa dokler ne bo žrtev. Stavbni les, katerega vedno primanjkuje ga mora rudar na svojih ramah nositi ko bi se lahko z vozički dovažal. A gorje če ne postaviš dovolj močnega tedaj si gotov, da te kaznuje Gruden da lahko 14 dni z družino stradaš. Pazi g. Gruden, da boš gnal klin do konca a posledice boš nosil sam z revirnim uradom vred, kateri te štiti, ne misli, da si vsega mogočen in vedi tudi, da bo rudarjevega potrpljenja enkrat konec. Rudarji povejte temu gospodu enkrat za vselej, da ste njegovih sekatur siti do grla. — Opazovalec.

Oj, domovina!

Krasna in lepa je ta beseda za tiste, katerim je možnost dana, da pod tem imenom domovino izkoriščajo in živijo na račun drugih žuljev. Žalostna pa je za tiste reveže, kateri morajo za njo garati in trpeti. To je delavstvo naše domovine že davno občutilo. A danes ko je splošna industrijska kriza posebno v rudarski stroki, pa občuti delavstvo ta mili izraz še najbolj.

Ta kriza, ki se je pojavila v rudarski industriji že pred meseci je dala povod, da so začeli pri vseh rudnikih v Sloveniji omejevali delavnike. Kot glava temu je bila državna uprava pri državnih rudnikih Velenje in Zabukovca, katera je prva, ne samo omejila delavnike, temveč je tudi tretjino svojega delavstva odpustila ali pa ga dala na dopust. In to v pretežni večini one, ki imajo največje družine za preživljati in pa kateri so že večinoma svojo moč izrabili pri teh rudnikih. Da pa bo mera ljubezni domovine do svojih državljanov polna, je šla uprava državnih rudnikov z odlokom ministrstva za rude in šume v Beogradu in ukazala, da se z dnem 1. junija uvede pri državnih rudnikih v Sloveniji, bosanski plačilni sistem. Ne oziraje se na to, da delavstvo že itak ni moglo pravilno preživljati sebe in svojih družin z dosedanjim plačom pri vseh storjenih šitih, še manj pa pri reduciranih. Sedaj se mu še končno zmanjša plača, če se ga že direktno ne vrže na cesto.

Takšna je ljubezen domovine do tebe delavstvo. Oni, kateri tebi dan za dnem vbijajo ljubezen do nje, in če že ne gre drugače pa z bombami in puškami, oni, ki niso znali preprečiti te krize, ki niso znali uravnati gospodarske razmere tako, da bi moglo delavstvo in njih družine vsaj človeško živeti. Znali pa so razkrojiti tvojo moč, te oropati vseh pravic in možnosti do poštene eksistence. Pustili pa ti so samo pravico do trpljenja in umiranja od lakote. Takšna ti bo delavstvo mačeha domovina, dokler si samo ne boš znalo ustvariti domovine take, ki bo nudila vse življenske pogoje onim, kateri bodo v tej domovini delali za skupni blagor vseh.

Kemična stroka.

Sodrug in sodružice

podružnic Osrednjega društva kemičnih delavcev in sorodnih strok na slov. ozemlju, ki ste zaposleni v kemični in sorodni industriji.

V zadnjem času se je pojavil neke vrste teror oz. nasilje nad posamezniki vsled njihovega prepričanja. To hočejo izrabljati nekateri, ki hočejo v kalnem ribariti med delavstvom in tudi v državi. Državo tvorijo v pretežni večini delavci, ne pa tisti, ki hočejo ljudsko nerazsodnost izrabljati, mesto, da bi pustili delavstvo, da se razvije ter postane upoštevajoč faktor v državi. Zavedajmo se, da škoduje ta moderna anarhija v državi delavstvu. Naša dolžnost je, da z združenimi močmi zatremo vsako izzivanje in nasilje nad državljanji. V prvi vrsti smo žrtve tega

terorja mi delavci, ki smo enaki člani človeške družbe.

Dolžnost naša je:

1. Da v interesu miru in reda, med nami člani naše strokovne in stanovske organizacije in vseh delavcev, odklanjamo vsako izzivanje in nasilje vsled prepričanja posameznikov nad posameznimi člani in zaposlenimi delavci.

2. Da se zaradi prve dolžnosti tega poziva zavedamo, da smo enakovredni člani človeške družbe in da je naša dolžnost, da se v vsakem oziru obvladamo in tako vzdržimo vsega hudega. Torej, da ne pademo v sporno stanje s posameznikom nasprotnega prepričanja.

Zavedajmo se, da sila rodi protisilo in da iz tega ne nastane mirno stanje, katerega opravičeno hočemo po petletni svetovni vojni. — To naj velja za vsacega posameznika.

Osrednje društvo kemičnih delavcev in sorodnih strok na slov. ozemlju ni odgovorno za posledice izzivanja in nasilja od kateri koli strani. Pač pa je obvezno dolžno, pri čemur tudi vztraja, da bo varovalo oziroma ščitilo vsacega člana, ki bi bil in bo po nedolžnem preganjan.

Moste, 5. junija 1924.

Za vodstvo:

Osrednje društvo kemičnih delavcev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju.

Ivan Cof l. r. Valentin Rejc l. r.
predsednik. tajnik.

Franc Jančič l. r.

Živilska stroka.

Živilska stroka. VI. redna centralna seja Osrednjega društva živilskih delavcev in sorodnih strok na Slovenskem ozemlju v Ljubljani se bode vršila v ponedeljek 16. junija t. l. točno ob pol 7. uri zvečer v društvenih prostorih. Udeležba — dolžnost. — Predsedstvo.

Objave.

Zahvale.

Podpisani se najtopeje zahvaljujem celokupnemu delavstvu in uradništvu pivovarne »Union« za vsoto Din 1500, s katero so mi prihiteli na pomoč za časa moje dolgotrajne bolezni.

Jožef Ogrin, pivovar.

Podpisana se najtopeje zahvaljujem celokupnemu delavstvu in uradništvu pivovarne »Union«, za vsoto Din 713.—, s katero so mi prihiteli na pomoč v dobi moje bolezni.

Genovefa Šinigoj.

Podpisana se iskreno zahvaljujem vsem sodrugom za nakazano mi podporo kakor tudi za obilno udeležbo pri pogrebu mojega moža. Posebno se zahvaljujem sodr. pevcem iz Štor in Celja. — Žaluoja Jožefa Karath.

Preklie.

Ivan Saje, tapetnik iz Gline št. 81 obžaluje in prekljuje vse žaljive besede, ki jih je izrekel dne 9. maja t. l. na sestanku občinskih volilcev na Glincah napram Ivanu Ropretu in se zaveže plačati v sklad za onemogle strojnihi tovarn 100 Dinarjev.

V Ljubljani, 31. maja 1924.

Ivan Saje.

Vestnik „Svobode“.

Šoštanj. Ker se v nedeljo dne 1. junija ni vršil občni zbor »Svobode«, se bo vršil v nedeljo dne 22. junija 1924 redni občni zbor v dvorani hotela Union ob 9. uri dopoldan. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo kontrolorjev, 5. volitev novega odbora, 6. raznoterosti.

Zelimo, da se sestanejo eno uro pred zborom vsi odseki, da pregledajo njih delovanje v preteklem letu, volijo odsekovne blagajnike in nato poročajo na občnem zboru o delovanju odsekov!

Ob enem pozivljamo vse ss. Svobodaše, da je dolžnost vsacega, da se občnega zbora udeleži!

Opozarjamo tudi vse tiste, ki dolgujejo društvu, naj si bode na članarini ali kar si bodi, da poravnajo še tekom tedna, če ne smo prisiljeni vsacega takega črtati, in nima dostopa k občnemu zboru.

Po občnem zboru se sprejemajo novi člani in članice. — Odbor.

Beleške.

Zadružni dan.

Prihodnjo nedeljo priredi Zveza gospodarskih zadrug po vseh važnejših krajih Slovenije zadružne shode z namenom poživeti in razmahniti zadružno idejo. Mi smo že večkrat povdarjali veliko važnost zadružnega gibanja in velik pomen sodelovanja gospodarskih in strokovnih organizacij.

Zato uporabljamo tudi to priliko, ko se bo po vsej Sloveniji govorilo o važnosti zadružništva, da opozorimo svoje člane, naj povsod pomagajo pojasnjevati pomen gospodarske osamosvojitve proletariata.

Delo strokovnih organizacij je toliko časa skoro brezuspešno, če one še tako zvišavajo delavske zasluzke, ko pa na drugi strani privatna trgovina zopet vsa taka povišanja požre s tem, da zviša življenske potrebščine.

Ze ta vzgled kaže nujnost skupnega delovanja in medsebojne podpore obeh organizacij.

Druga važna stran zadružnih organizacij je pa v tem, da izločujejo privatno trgovino, ter zmanjšujejo odporno moč kapitalizma. Na drugi strani pa osamosvoje delavce na gospodarskem polju, jim dajejo večjo odporno moč, kar je zlasti koristno za strokovne organizacije takrat, ko vodijo mezdna gibanja ali mezdne stavke.

Naše zadružne organizacije imajo vse pogoje za čim večji razmah, seveda bo treba še marsikaj v njih zboljšati in spremeniti. Ali to se doseže najlažje s tem, če vstopimo vanje in sodelujemo ter s tem tudi soddločujemo.

Strokovne organizacije imajo iz vseh teh razlogov silen interes na dobro razvitem zadružništvu, zato še enkrat toplo priporočamo našim članom, naj sodelujejo tudi na gospodarskem polju.

Strokovno gibanje v Palestini.

Do zadnjega časa so se na strokovnem polju udeleževali po veliki večini samo židovski delavci. Sedaj se je pa pričelo, čeprav počasi, tudi med arabskim delavstvom gibanje. Tako se je sešla v začetku marca delegacija železničarjev, obstoječa iz Židov in Arabcev z namenom najti možnost skupnega boja napram kapitalu. Ob zaključku konference se je izvolil skupni odbor, ki ima nalogo proučavati nadaljna vprašanja. Skupno strokovno glasilo postane »Lokomotive«, ki je bilo dosedaj pisano samo v židovskem jeziku.

Sence na poti k resnici. Vprašanje o stanju zemeljske notranjosti je kratko in jedrnatu razluščil dr. Josip Bautz, profesor teologije na univerzi v Münstru, v znanstveni razpravi, ki je izšla l. 1905. že v drugi izdaji. V notranjosti zemlje je namreč pekel, katerega zemljevid autor prav natančno podaja. Tudi veda o ognjegikih je našla v tem umotvoru pravi temelj, ki pojasnjuje delovanje vulkanov tako enostavno in prepričevalno; ognjeniki so peklenski dimniki. Nič ni čudno, da ima autor tako znamenitega umotvora že sedaj plagijatorja. Človek je dospel s svojimi natančnimi merečimi aparati že tako daleč, da zamore opazovati in meriti duševno in telesno razpoloženje muhastege satana. Po mnenju rednega profesorja na dunajski univerzi gosp. Commera, ki je pripadnik Bautzove peklenske teorije, so potresi dela »hudičeve jeze« in torej seismografi in seismometri pokazujejo le moč njegove jeze ter kraj prebivališča peklenskega kralja pod zemeljsko lupino. Na neki teološki fakulteti stare Avstrije se je razlagal nastanek premoga še l. 1908 po nazoru prof. Hartmana na tak način, da je Bog pognal senco pri ustvarjenju sveta v zemeljsko notranjost. Kjer se premog kopiše, se dela radi tega, da se zadosti hudičevim željam in strastem, požrešnosti in nečistosti. Kakor vzpričuje inž. Feldhausa so hranili in kazali še leta 1909 v Doberanah na Meklenburškem steklenico z egiptovsko temo. — Kaj ne, prekrasni biseri bogoslovne modrosti? F. M.

Predpisi ruskega komisariata za narodno zdravje o zakonu.

Sovjetski komisariat za ljudsko zdravje je predložil svetu ljudskih komisar-

jev načrt zakona, po katerem si morajo vse osebe, ki hočejo vstopiti v zakonski stan povedati vse okolnosti njih duševnega in telesnega zdravja. Lažnjive navedbe se bodo kaznovale in brez uradne ugotovitve teh podatkov se poroka ne sme dovoliti. — Tako postaja ruska država od dneva do dneva modernejša, naprednejša med vsemi na zemeljski krogli. Kedaj pride tak zakonski predlog na dnevni red našega parlamenta?

Dopisi.

I. dan Internationale.

V soboto, dne 24. maja t. l. je pose-til sodr. Sassenbach, tajnik Amsterdamske strokovne zveze iz Amsterdamna, Maribor.

»Zvečer se je na vrtu »Ljudskega doma« priredil pozdravni večer. Sodrug s svojimi družinami so se v velikem številu udeležili tega pozdravnega sestanka. — Sodr. Močnik pozdravi s. Sassenbacha v imenu kulturnih delavskih društev, v imenu strok. in gospodarskih organizacij v slov. jeziku sodr. Petejan in s. Eržen v imenu socialistične stranke in strok. organ. v nemškem jeziku. — Z »Živela« klici na Amsterdamsko Internationale so se končali pozdravi zbranih. — Sodr. Sassenbach raztolmači v kratkih besedah utise, ki jih je pridobil na potovanju v Jugoslaviji, ter izreka, da mednarodna solidarnost kot znak mednarodne skupnosti, kakor vsepovsod, je tudi v Jugoslaviji zelo močna postala, na katero delavski razred v bodočnost zida. — Kot prvi so pozdravili s. Sassenbacha z delavskim pozdravom in s petjem sodrug od pekovskega pevskega odseka. Vmes so igrali vrli sodr. tamburaši od kulturnega dr. »Svobode« in potem pa del. pevsko društvo »Frohsin«. Po pozdravih je obiskal s. Sassenbach tudi pek. pomočnike, ki so proslavljali 25. letnico svojega pevovodja g. Füllekrussa. Tudi tam je bil s. Sassenbach živahno pozdravljen. Med veselimi petjem pekovi je potekel naglo ta lepi večer. —

V nedeljo dopoldan je napolnilo strokovno organizirano delavstvo veliko Götzovo dvorano, kjer je referiral sodr. Sassenbach o mednarodnem delavskem pokretu vseh dežel.

Sodr. Čeh kot predsednik prečita dve brzojavki, eno na Amsterdamsko strokovno zvezo in eno na G. R. S. J. v Beogradu.

Sodr. Petejan označi v kratkem o pomenu mednarodnega manifestacijskega zborovanja v Mariboru, kjer mora mednarodno organizirano delavstvo voditi boj proti dvem vrstam nacionalizma. Z ozirom na soc. razmere delavskega razreda predlaga sledečo resolucijo:

Resolucija.

Strokovni shod delavstva v Mariboru razmotriva položaj delavstva v državi in celem svetu, ter vlaga energični protest proti temu od vlade privedeno reduciranje bolnih v bolnišnicah. Potem tega načina se mora vreči na tisoče zdravniškega lečenja potrebnih na cesto. Zborovalci zahtevajo, da se pomanjšanje sprejema bolnih v bolnišnicah prekine, ter se naj vsi lečenja potrebni sprejemajo v polnem obsegu. Zaradi tega se morajo bolnišnice moderno urediti.

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Sodr. Čeh zaključil to lepo in obilno obiskano zborovanje s klici: Živela Amsterdamska strokovna zveza in GRSJ.

Združena delavska pevka društva so zapela pred in po zborovanju delavske pesmi, katere so podala temu manifestacijskemu zborovanju lepo obiležje. — Sodrug Sassenbach se je popoldan odpeljal na Dunaj k pripravi III. svetov. mednarodnega kongresa strok. organ., ki se je vršil od 2. do 7. junija t. l. Pri svojem odhodu sporoča ponovno pozdrave na vse delavstvo v Mariboru, kakor tudi na vse sodruga s katerimi je stopil v ožje stike, ter se ni zamogel osebno posloviti.

Šoštanj. Tukaj imamo zobozdravnika, katerega ljudstvo splošno hvali kot dobrega strokovnjaka, bolniška blagajna pa pošilja svoje člane v Celje. Izdatkov, ki znašajo za enkratno vožnjo v Celje in nazaj z dnevnicno vred okoli 300 kron do danes še ni niti eden od prizadetih dobil povrnjenih, kaj šele za

izgubljeno mezdo! Čudimo se nad upravo O. U. Z. D., ki bi morala predvsem stremeti za praktično, dobro in cenejše zdravljenje svojih zavarovancev, da do danes še ni te stvari rešila. Obračamo se na Osrednje društvo usnarjev v Mariboru, katerega tajnik je član uprave in na Strok. komisijo v Ljubljani, da v tej zadevi intervenirata in tako preprečita morebitne nadaljne napake.

Pouk in razvedrilo.

Pojedeni prešestniki.

Amerikanski raziskovalec in potovalec Čuhnes Culbertson, ki se je ravno kar vrnil iz svojega potovanja po Zgornji Amaconki, trajajočega 18 mesecev, opisuje plemena okoli reke Nippo, plemena lovec, kot pripadnike prav posebnih morale, ki ne kradejo in se med sebojno spoštujejo. Tu pa tam se spreminjajo v ljudojede. Žrtve tega ljudojedstva so možje, ki so postali nezvesti svojim ženam. Kratkotamo so obsojeni na smrt, umorjeni in na licu mesta pojedeni.

Higiena telesa.

Čistota telesa ima enega izmed najmočnejših vplivov na naše zdravje. — Znano je, da se na telesu, tudi če je odeto, stalno nabira prah od zunaj. — V prahu so vselej tudi kužne mikrobe. Skozi kožo stalno izpariva telo. Na koži se zaradi teh izparin nabira preveč vodne pare, ki se pretvarja v znoj. — Vlažne in še mokre kože se močneje prijemlje tudi prah in vsaka druga nečistota. Napravi se blato. Razen tega se stalno izloča iz telesa izvestna količina loja, s katerim se redoma maže koža, da je gladka. Ako je koža nečista, se ta loj meša z nečistoto. Zato postane nečistota lepljivejša, se močneje prijemlje kože in se izpira mnogo težje. Naposled se redoma lušči s kože del vrhnje kože. Te luske se mešajo z lojem in drugo nečistoto in s tem se znatno povečuje splošna nečistota.

Vse to, ako se ne izpira in ne čisti redoma in pogostoma, zapira po eni strani kožne luknjice in ne dopušča, da bi telo izparivalo in se redno čistilo od

znotraj, po drugi strani pa stalno draži kožo ter povzroča s tem razne kožne bolezni. V najnovejšem času je dokazano, da povzroča ta kožna nečistota tudi lahko zle nove tvorbe, zlasti kožni rak na raznih delih telesa.

Zato moraš kožo čim pogosteje umivati s čisto vodo in z milom, ker je to najboljši pripomoček za odvrčanje mnogih bolezni, tako zunanjih kakor tudi notranjih. Čistota telesa je pol zdravja, kakor pravi narodni pregovor. In navadno življenje vseh nas nam to vsak dan potrjuje kar najočitneje.

V imenu Strok. kom. (P. odb. GDSJ.)

Izdajatelj: Franc Svetek.

Odgovorni urednik: Jože Berdajs.

Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Ljudska tiskarna d. d. v Ljubljani

sklicuje v soboto, dne 28. junija 1924 ob 3. uri pop. v „Zadružni dom“ v Ljubljani VII, Žibertova ulica 269 svoj

redni občni zbor

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev računskega zaključka (§ 31).
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička (§ 31).
5. Samostojni predlogi.
6. Slučajnosti.
- § 26. Vsaka delnica daje pravico na en glas.
- § 27. Glasovalno pravico imajo na občnem zboru oni delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe.
- § 28. Občni zbor je sklepčen, če je na njem zastopana vsaj ena desetina vsega delniškega kapitala.

Upravni svet.

Zastoni

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebščine, kakor raznovrstna kloparska, kotlarska, kovnostiskarska, ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadruzi

Jugometalija

r. z. z. o. z.

splošna kovinska industrija

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Telefon št. 729.

Vsedelauski zlet v Ljubljani!

Tvrška

Peter Capuder

Ljubljana, Dalmatinova ulica

priporoča za ta izlet:

Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebščine: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenike! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.

Vabilo na občni zbor

„Gospodarskega društva Ljudski dom“ v Mariboru,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. junija ob 10. uri dopoldne v Ljubljani VII., Zadružni dom, Žibertova ulica 269.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o računih za leto 1922-23.
2. Sklepanje o uporabi čistega prebitka in podelitev odveze.
3. Najetje posojila.
4. Izprememba pravil.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ljubljana, dne 10. junija 1924.

Načelstvo.

Brzjav!

V Spodnji Šiški pri »ANŽOKU« sedaj pri »DALMATINCU« točiva prvovrstna dalmatinska vina (črno in belo); pripravljava vedno mrzla jedila in sveže morske ribe vsako soboto. Cene zmerni!

Se priporoča cenjen. občinstvu za naklonjenost.

Brata Lason, Spod. Šiška.

Veliko škodo si napravite sami, ako kupite blago kje drugje, predno si ne ogledate nizkih cen v trgovini

„DANICA“

Majzelj & Rajželj

Ljubljana, Turjaški trg št. 1 (bivša Preskrbovalnica)

Velika zaloga blaga za ženske in moške obleke, hlačvine, žameta, kontenine, etamina, odev, ogrinjalk, nogavic, rokavic, kravat, srajc, ovratnikov, predpasnikov, jopic, naglavnih rut in najrazličnejšega drugega blaga. Istotam zaloga usnja vseh vrst. Postrežba točna in vestna.

MALI OGLASI

Gospodinje

zahtevajte pri nakupu samo »ADRIA« vanilni-sladkor in pekovni prašek. Odklanajte ničvredne ponaredbe.

Žika

je najboljši in najzdravejši nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu.

Pražarna »ŽIKA« d. s. o. z. Ljubljana.

POZOR!

Svetlin krema je najboljša čistilo za čevlje. Zahtevajte jo po trgovinah.

Ne samo brati,

temveč se prepričati, da je naša prava domača »KOLINSKA CIKORIJA« v svoji kakovosti prvovrstna.

ZA NAKUP

pomladanskega in letnega blaga za ženske in moške obleke, ki je pravkar došlo, potem perila, šifona, kotenine, oksforta, cefira, cvilha, odev, kocev, posteljnih garnitur i. dr.

samo čehoslovaški izdelki

se priporoča domača trgovina

pri „Češniku“ v Ljubljani, Lingarjeva - Stritarjeva ulica.

Zlasti se opozarja na to trgovino ženini in neveste, ki nakupujejo opremo (baliz). Cene izredno nizke in zmerni.

Amerikanski pisalni stroj

„UNDERWOOD“

in vse posreščine najboljše vrste nudi

„Underwood“, Zagreb, Mesnička br. 1

Zastoni

dobi vsak eno lepo moderno čepico, kdor naroči pri tvrdki

Ivan Šavnik, Kranj

za moško obleko 3 m lepega sukna za Din 195, 3 m boljšega sukna za Din 225. 3 m finega sukna za Din 250— in 3-10 m finega kamgarna za Din 350. Skupna klot-podloga z gumbi stane: I. vrste D 112—, II. vrste D 166—, III. vrste D 134.

Znižane cene za otroške vozičke

Novi modeli. — Poslužujte se izdelkov domače tovarne otroških vozičkov in dvokoles Tribuna P. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Istotam se dobijo po nižani ceni nova dvokolesa mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatike ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko.

Pleskarska in slikarska

ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje solidno in točno po najnižjih cenah tvrdka

Petek & Ivan Langof

Društvena ulica št. 43, Moste pri Ljubljani.

Zajamčeno nepremočljive dežne plašče

Pismena naročila se izvršujejo točno (po povzetju). Neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

iz prvih angleških tovarov od Din 350 do Din 800 nudi tvrdka

Drago Schwab

Ljubljana, Dvorni trg 3

Ustanovljeno leta 1852.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska c. 8 (preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strelododov. Kopališke in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločvine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatelj) za konzerve.

Pečatne znamke in emajlirane tablice.

ZADRUŽNA BANKA

v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice: obresti po dogovoru. Bančne posle izvršuje najkulantneje.

Delniški kapital K 12,000.000.

Brzjavni naslov: Zadružanka. — Telefonska številka 367.